

INGEZONDEN.

HET ONDERZOEK PER RECTUM TIJDENS DE BARING.

Op bldz. 517 van dit *Tijdschrift* maakt PERSENAIRE eenige opmerkingen, die ik hier wil bespreken. Wat de verwisseling van procenten en promille's aangaat, de verbetering is reeds in No. 4 van dit *Tijdschrift* opgenomen. Dat mijn cijfers, aangehaald uit het werk van C. VAN TUSSENBROEK, oud zijn, komt, doordat ik slechts eenige cijfers ter verduidelijking wilde noemen, zonder volledig te willen zijn, en ook doordat ik in de literatuur, die mij ten dienste stond, geen verdere cijfers vond alleen betrekking hebbende op sterfte door infectie, zooals ook PERSENAIRE bij zijn cijfers afkomstig uit de Amsterdamsche Vrouwenkliniek 1898—1913 zegt, dat zij niet uitdrukken de sterfte door infectie.

Verder zegt PERSENAIRE, dat juist in gevallen van eclampsie en placenta praevia het vaginale onderzoek niet gemist kan worden. Ik zou daartegenover willen zeggen, dat juist in gevallen van eclampsie en placenta praevia het rectale onderzoek ons groote diensten kan bewijzen. Wanneer wij namelijk onder hen behooren, die meenen, dat in sommige gevallen van eclampsie en placenta praevia juist de keizersnede verricht moet worden, dan verdient in die gevallen het rectale onderzoek verre de voorkeur boven het vaginale, mits dit rectale onderzoek in het afzonderlijke geval voldoende zekerheid geeft omtrent hetgeen voor de te stellen aanwijzing noodig is te achten. Voor hem, die de keizersnede te verrichten heeft, zal het, met het oog op het besmettingsgevaar, van groot belang zijn, zeker te zijn, dat geen vaginaal onderzoek heeft plaats gehad. Van Amerikaansche zijde gaan dan ook stemmen op ten gunste van het rectale onderzoek, juist als het vooruitzicht bestaat van een eventueele keizersnede (zie HOLMES, BURDICK en anderen *American Journ. of Obst. a. Gyn.*, bldz. 583 en bldz. 665, 1922).

Het gebruik van voor het onderzoek per rectum verzonden of vervaardigde handschoenen acht ik niet noodig, en doet juist het voordeel van eenvoudigheid voor den algemeenen practicus teniet, die het evengoed af kan met een vingercondoom of een ouden handschoen (rubber) of handschoenvinger. Ook de eisch, door sommigen in de literatuur gesteld, dat het onderzoek der vroedvrouwen uitsluitend per rectum zal geschieden, acht ik niet juist, zooals ik reeds in mijn opstel verklaarde: 1^o. daar het rectale onderzoek alleen te leeren is na oriëntatie door veelvuldig vaginaal onderzoek en 2^o. daar de vroedvrouw na onduidelijk onderzoek per rectum soms ten nadeele van de patiënte de komst van den arts zou moeten afwachten.

's-Gravenhage, 7 Februari 1923.

J. H. VAN BLOMMESTEIN.

DE VRIJE SPECIALISTENKEUZE EN DE UTRECHTSCHЕ ZIEKENHUIZEN.

In het vorig nummer van dit *Tijdschrift* wees ik er op, dat bij de opneming van patiënten in de Utrechtsche ziekenhuizen de vrije specialistenkeuze, in de practijk, in gedrang komt.

Eigenlijk komt deze vrije specialistenkeuze al in gedrang bij de poliklinische behandeling. De jongere specialisten, die zich de laatste jaren te Utrecht vestigden, kunnen geen polikliniek krijgen in de, daarvoor in aanmerking komende, ziekenhuizen, en worden daardoor uitgesloten, ofschoon zij „te goeder naam en faam bekend staan”. Een poging door de Centrale Commissie voor Ziekenfonsaangelegenheden gedaan, om voor *alle* specialisten, die zich aanmelden zouden, in het noordwesten van Utrecht (de richting, waarin de stad zich hoofdzakelijk uitbreidt), een polikliniek te openen, werd verijdeld, daar de onderafdeeling der S. O. als haar

oordeel uitsprak, dat het niet wenschelijk was, dat huisartsen (de Centrale Commissie bestond toevallig uit twee huisartsen) betrokken waren of belang (!) hadden bij de oprichting of instandhouding van een polikliniek.

Mij kwam later ter oore, dat men van deze polikliniek concurrentie dachtte voor de onderwijspoliklinieken. Het was mij niet duidelijk, hoe, daar indertijd ook voor de onderwijspoliklinieken maandkaarten zijn ingevoerd, tot ergernis van alle ziekenfondsbesturen, daar anders alle fondsleden de kosteloze poliklinieken zouden kunnen bezoeken en door te groot aantal den geregelden gang van het onderwijs zouden verstoren.

Naar aanleiding van mijn vorig stukje werd mij echter van verschillende zijden medegedeeld, dat de leiders van de onderwijspoliklinieken ten deze een zuiver opportunistische politiek volgen, waarvan het streven is: zooveel mogelijk patiënten, zelfs al kunnen deze elders beter en goedkooper geholpen worden.

Het zal zonder meer duidelijk zijn, dat de ziekenfondsbesturen met dezen gang van zaken allermint tevreden zijn. Wanneer de onderwijsinrichtingen niet alleen „onderwijsmateriaal”, maar „zooveel mogelijk patiënten” willen behandelen op hun poliklinieken, is het niet noodig, daarvoor dure maandkaarten te betalen onder het motief: „vrije specialistenkeuze”. Dit motief houdt in de oogen van deze ziekenfondsbesturen geen steek, wanneer de jongere specialisten door hun oudere collega's uitgesloten worden.

Elinkwijk (Utrecht), 11 Februari 1923.

L. A. WESLY.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

LONDEN. — Zinkvergiftiging. Van ongeveer 400 personen, die in een groot gesticht bij Londen op gestoofde appelen waren onthaald, werden 200 na weinige minuten duizelig en misselijk, kregen koliekpijnen en een gevoel van samensnoering van de keel. Sommigen kregen ook diarrhee, maar er waren geen klachten over dubbelzien. Na toediening van bismuth en carbonas calcicus herstelden bijna allen zeer spoedig. Den volgenden dag was alles weder aan het werk. De appelen waren gestoofd in pannen van gegalvaniseerd ijzer, welke in ijzeren stoomers waren geplaatst. Bij onderzoek bleek, dat de appelen ongeveer $\frac{1}{7}$ pCt. zink bevatten, berekend als ZnO, wat overeenkomt met $1\frac{1}{2}$ pCt. gekristalliseerd zinksulfaat. Het blijkt weder, gevaarlijk te zijn, voedsel, vooral als dit zuren bevat, te bereiden in gegalvaniseerd ijzeren vaatwerk (*Lancet*).

— **Nijverheids-psychologie.** *The New York med. Journal* van 17 Januari bespreekt de oprichting van het National Institute of Industrial Psychology of Great Britain, waartoe door fabrikanten voor ongeveer 2000 p. st. is bijgedragen. Het doel der instelling is, te bepalen, welke vermogens van den geest vereischt worden voor handel en nijverheid; welke gegevens als toets („test”) van geschiktheid kunnen dienen; hoe men op wetenschappelijke wijze het personeel kan uitzoeken; hoe dit reeds op de school zal kunnen worden ontdekt. Verder, te zoeken naar de meest doelmatige inrichting van het werk, ter besparing van kracht, ter voorkoming van verveling, ter opwekking van de belangstelling, ter regeling van rust en arbeid. En verder alles wat tegelijkertijd het welzijn van de nijverheid en dat van haar personeel kan bevorderen.

CHRISTIANIA. — Tuberculose van echtgenoot. In *Norsk Magazin for Laegevidenskaben* van December 1922 hebben DE BESCHE en JÖRGENSEN de uitkomsten medegedeeld van een uitvoerig onderzoek omtrent de vraag, of in het huwelijk de ééne echtgenoot, lijdende aan tuberculose, voor de(n) andere besmettelijk is. (Voor een jaar of 18 is dit in ons *Tijdschrift* beschreven als *maritieme* besmetting.) Van 742 echtparen bij den gezondheidsdienst bekend, wegens tuberculose van één of beide echtgenooten, leden in 36 gevallen beide echtgenooten